

ЙОРДАН РАДИЧКОВ ЦИГАНСКО ПЕТЛЕ

chitanka.info

Татарина търсеше да купи прасе и за тая работа ходи няколко пъти на пазара в градчето. Хората от селцето никога не купуваха отведнъж стока. Те ходеха настойчиво седмици наред, подбираха, опипваха, чакаха спадане на цените, не одобряваха било цените, било стоката, но аз мисля, че те правеха това повече за да си намират някаква работа, да чуят новини, да се срещнат с познати от съседни селца и т.н.

В градчето веднъж седмично ставаше пазар, народ всякакъв идеше, а така също и стока, отделно пък жени на големи групи — те отиваха на градския дарак с чепкало да разбиват дреб; ако човек погледне тия жени, натоварени с чували, ще помисли, че нашата Берковска околия се е пръкнала на тоя свят само за да произвежда дреб, да го разчепква на чепкалото, да го влачи на дарака и да го увива в засукани дълги къдели. Жените отиваха обикновено в пазарен ден и като свършеха работа на дарака, се отбиваха на пазара, за да увеличат градската навалица.

На този именно пазар Татарина ходи няколко пъти, опипваше свинската стока, разпитваше кое откъде е, но ако стоката му харесваше, стопанинът не му вдъхваше доверие или ако стопанинът му харесваше, стоката никак не подкупваше погледа му.

В един пазарен ден Татарина попадна на онова, дето търсеше. Той видя непознат селянин да клечи до разпрегната биволица и да прави нещо с вимето ѝ. В колата гърдеха свинчета, чисти, розови, четината им бяла и остра. Татарина поздрави селянина, оня излезе изпод вимето на биволицата, отвърна на поздрава му и отиде, та клекна под другата биволица.

— Какво им правиш? — попита Татарина.

Оня каза:

— Увивам им виметата, за да не измръзнат, щото тука е доста усойно, па и ветрец бризи, а биволът нали е зиморничаво животно, вимето му много бързо измръзва.

„Тоя човек разбира от стока!“ — каза си Татарина на ума, а оня продължи да разказва как лани имал друга една биволица и през зимата ходил да докара шума за овцете от бранището. За да се докара шумата, трябвало да се мине през реката и биволиците, като минали, едната от тях си намокрила вимето. Добре, ама то, нали времето

студено, докато да стигнат до селото, вимето на биволицата измръзнало.

— Измръзна и окапа — каза селянинът. — Биволът не трае ни на студено, ни на топло трае. Говедото по трае, ама биволът е по-евтина стока. Ние все биволи държиме.

„Тоя човек разбира от стока!“ — си помисли пак Татарина и каза на човека:

— У бивола много въшка се въди.

— Въди се, ама тя е биволска въшка. — Човекът излезе, изпод биволицата и отупа ръцете, в крачолите си. — Биволската въшка у човека не отива. Тя, като падне на земята, там си и умира. Кърлеж ако падне, щом мине, ще се залепи за тебе. А тая въшка се не залепва.

„Тоя човек разбира от стока!“ — си помисли Татарина и пристъпи към колата да разгледа прасетата. Бяха пет, четири женски и едно мъжко.

— Къпал ли си ги? — попита Татарина.

— Не са къпани — каза човечецът. — В тоя студ ако изкъпеш прасе, то ще се простуди! Прасето е бетер човек. Ще се простуди и докато го заколиш, все кашля. Аз съм патил.

Татарина оглеждаше стоката, но попоглеждаше и човечеца. Той беше дребен човечец, чистичък като своята стока, малко стеснителен. Като го гледаше толкова чистичък и стеснителен, Татарина си помисли, че човечецът е набожен, а набожен човек трудно ще те излъже. Безбожникът ще те излъже, без да му мигне окото, а набожният човек, ако рече да те излъже, ще се изчерви целият и ушите му даже ще станат червени.

— От твой домазлък ли са? — попита Татарина.

— Мой са — каза човечецът. — Имам свиня трето прасило. Добра стока излезе, това, дето го опраси, се гои като тиква. Тая зима клах вепър, пет тенекии мас стопихме от него. Само лобода му дай да яде без всекакъв кукуруз, и то пак се гои.

— То лобода, лобода — каза Татарина, — ама тебе и малко ярма, трици да му запариш, мамул да му хвърлиш в копанята.

— Е, ако има, не е лошо — каза човечецът, — свинята обича тия работи!

Татарина говореше и едно по едно опипваше прасетата, подбираше кое от тях да купи; искаше да купи женско прасе.

Всъщност той не разбираше особено много от свине, но бе чувал, че ако на едно прасе опашката му е сплескана на върха, значи, че е кротко, гои се хубаво и не си смесва месото със сланината. Една година заклаха прасе и в него ни месо се видеше, ни сланина, ами месо и сланина бяха омешани и слепени по кокалите, та ни месо можеш да изпържиш, ни мас можеш да стопиш от него, а и кожата излезе нефела, като мукава — щом се намокри, цървулите тъй се свличат от нозете, остават само навръзките им. На тия опашките им бяха сплескани, като че на края на всяко от тях имаше под кожата си по една монета — толкова сплескани бяха. И забеляза още Татарина, че нито едно от тях не въртеше опашката нагоре като щрегаритите свине (т.е. злите), да въртят непрекъснато въображаемата си бургия в нещо въобразяемо, а ги махаха настрани съвсем кротко и лениво; по същия начин и биволиците си махаха опашките.

— Ти не гледай само опашката — каза човечецът, — ами виж и ушите. Ушите на едно прасе не тебе да ловят щрока. Като фанат щрока, и целото прасе стане щрокаво.

— Знам ги аз тия щрокавите — не се предаваше Татарина. — Тая жена щрокава само яде храната и на кокал расте! Твоите правят ли хубава кожа? — попита внезапно той.

— Кожа правят като железно — каза човечецът. — Ако дадеш да ти я оцават, и чанта можеш да направиш от нея. Има у маслбойната един, Киро, Киро му викат, ако си го чувал (Татарина поклати глава неопределено), същият тоя Киро носи чанта от мое прасе. Той все с чанта ходи, не може да не си го чувал! Ма ти го знаеш бе, Киро от маслбойната!

Татарина заклати глава още по-неопределено. Той познаваше наистина едного от маслбойната, ама оня се казваше Милети.

На края той купи женско прасе на изгодна цена, а човечецът клекна отново под биволицата, защото тя непрекъснато поритваше с крак и бе развързала вимето си. Вече изпод биволицата човечецът заръча:

— И тогив-оногив му давай да яде и въглища. Свинята като яде въглища, воденицата й по-бързо меле храната!

— Мъре я това за въглищата го знам! — каза Татарина и тръгна с прасето през пазара.

Ако първоначално той смяташе да остави прасето за домазлък, по-късно се отказа и реши да го скопи, защото можеше да го изгуби. До лятото прасето растеше кротко, закръглено, с бяла четина и розова кожа. Очите му се притваряха добродушно, смаляваха се, под брадата се оформи хубава гуша. Прасето стана свиня и Татарина обичаше да я гледа как се разхожда с епично спокойствие по зеления трескот. Човечецът му бе казал самата истина и Татарина съвсем се убеди, че той наистина разбира от стока.

Но по средата на лятото свинята почна да нервничи, зурлата ѝ се удължи, опашката ѝ лека-полека се нагърчи и заприлича на циганска бургия. Походката на добичето се измени, то стана нервно като онези механически играчки, които могат да бъдат пускани само на бързи обороти. Свинята навсякъде вървеше или ровеше с удължената си зурла само на бързи обороти, четината на гърба ѝ се изостри и щръкна право нагоре. Коремът на животното хлътна и се подви, добродушните му очи изскочиха напред, станаха зли, то цялото се изгърби и долната му челюст увисна. Тичаше непрекъснато и дишаше учестено, цялата му кожа се покри с щрока.

Свинята стана неузнаваема. Татарина не пропускаше случай да я ритне с думите: „Момаа жено щрокава!“, а тя не пропускаше случай, без да му покаже зъбите си, и за да си отмъсти за ритните, почна да яде кокошки. Тя ги гонеше като куче из двора и с огромно удоволствие ги смачкваше. Щом се появеше в двора, навсякъде из двора хвърчеше перушина. Старата Татарка каза, че свинята се е развила и че ще трябва да се води на нерез. Тъй като в селцето нямаше нерез, Татарина реши да отиде в съседното село.

Той отиде свиреп и се върна два пъти по-свиреп. Нерезът, щом видял свинята, се втурнал право към нея със страшните си костени глиги, а свинята, щом го видяла, се втурнала право към него и от сблъскването нерезът така се преобърнал, че доста дълго квичал и не можал да се изправи на нозете си. Свинята го ухапала и го натиснала да го яде, защото била настървена на кръв от изяждането на кокошките. Но един нерез не е кокошка, а и гледачът му се притекъл на помощ, та свинята отстъпила. „Свинята като се развие, казвал по-късно гледачът на Татарина, става по-бясна от куче. То е, докато ѝ мине бесът. Сега можеш да си я водиш с въжето спокойно. По-кротка ще бъде и от божа кравица!“

Татарина повежда обратно божата кравица и я попоглежда, ама тя къде ти божа кравица, тича по петите му като хрътка, а и коремът ѝ също като на хрътка подвит. Впрочем тя още няколко дни подтичваше из двора с кучешка гъвкавост, макар че от време на време се спираше и се слушваше в нещо. Тъкмо през тия няколко дни Татарина реши, че трябва да скопи свинята и да почне да я угоява за зимата.

Във ветеринарната лечебница на градеца бе дошло младо момче, извънредно сръчно в работата си. Момчето се прочу във връзка с една операция, извършвана за първи път в селцето. Татарина имаше съсед, Исус (родителите му дали Христосовото име, по в селцето всички го наричаха Сусо), кравата на съседа заболя. Сусо се принуди да търси помощ от ветеринарната лечебница и оттам дойде същото младо момче. Видът му не вдъхваше никак доверие. То влезе в двора на Сусо — там деца риташа топка. Топката полетя към ветеринарния, той изтича към нея и тъй силно я ритна, че тя се качи чак на керемидите на кошарата и сума време се търкаля горе. „Щом рита топка, това момче не разбира от крави!“ — казаха си селяните и правеха знаци с очи на Сусо да не вярва, каквото му каже. Момчето прегледа кравата и каза, че е глътнала бурма и че бурмата трябва да се извади от корема на добичето. „Как да се извади?“ — попита Сусо и оня рече: „С операция!“ Сусо се разтрепера. Момчето набута голям магнит в гърлото на кравата и отиде да рита топка с децата. Като се мина, колкото време сметна, че трябва да мине, момчето се залови с операцията и извади от разрязаната крава не само голяма бурма, ами и сума железария, всичката ръждясала. Сусо се удари в главата. Момчето заши кравата, мина се време, добичето оздравя. Оттогава кой каква имаше болна стока, ходеше да търси помощ от ветеринарната лечебница. Татарина също се обърна към момчето за скопяването на свинята.

Момчето дойде подир няколко дни с всичките си такъми, надяна гумена престилка, дълга до глезените, и зачака Татарина и съседите му да турят свинята върху една полегата потоница. Съседите всъщност бяха Сусо и Иван Гаврилов, по-късно дойде и старият Торлак, но той не взе участие в скопяването, беше само свидетел. Татарина лесно обърна потоницата от колата, от едната страна я подпряха на земята, а от другата на колата, за да е полегата. Тримата вдигнаха вкупом животното. То нададе едни писъци, че събра всички кучета от

съседите. Кучетата се събраха наоколо с подвити опашки, за да гледат какво ще става със свинята. Бяха малко озадачени от тия писъци, защото е далече още времето до Коледа.

Лекарят обръсна единият хълбок на животното, разряза го и щом го разряза, свинята загърдя по-меко. Той рови известно време вътре, ровеше и си подсвиркваше с уста, сетне заши с конец разрязаното, поля раната с червива вода и изтощеното животно бе свалено от потоницата. Кучетата отстъпиха назад, направиха път на свинята, която Татарина побутваше пред себе си.

Тя бе вързана с въже за единия крак и като я вкара в кочината, първата ѝ работа бе да легне върху раната.

— Пази я да не ляга на раната! — каза ветеринарният и си замина със свирукане.

— Знам аз! — викаше от кочината Татарина, макар че се чудеше как да опази свинята да не ляга върху раната си.

Той я вдигна на крака, през туй време дойде Сусо и му каза, че не трябва да я отвързва.

— Дръж въжето отвън — каза му той — и а̀ реши да легне на разрязаното, ти дръпни въжето и тя ще стане. Аз така с кравата правих.

— Верно, че така ще стане най-добре — каза Татарина и излезе навън с въжето.

Сусо остана известно време да му прави компания, двамата седяха върху троскота и Сусо разправяше на съседа си, че тая година има много лисица и сума дупки ще има да опушват през зимата и да ги вадят задушени от дупките. Татарина попоглеждаше свинята да не легне върху разрязаното и се съгласяваше, че ще опушват лисичи дупки през зимата. Сусо си отиде веднага, щом се разбраха за зимата, макар че на другия ден пак щяха да говорят за това, и на по-следващия — чак докато дойде зимата и тръгнат към Керкезката гора.

До късно през нощта свинята се мъчеше да легне на разрязаната страна, изглежда, се надяваше, че като легне на тая страна, ще притисне болката и ще я приглуши, а Татарина дърпаше въжето и гледаше, ако може, стоката му да легне на здравия хълбок. „Требеше да взема мъжкото, мислеше си той, оня човечец имаше и мъжко прасе. Мъжкото е по-лесно за скопяване, а и като се скопи, може да лега на която си иска страна. А това женското как можеш да го накараш да

легне на другата страна! Свински характер, можеш ли да излезеш наглава с него!“

Животното обаче се умори и заспа върху здравата си страна.

Татарина също се бе уморил и заспа прав, подпрян до кочината.

Подир няколко дни свинята започна да рови из двора или да обикаля, но не вече като ония механически играчки на бързи обороти, а спокойно, плавно, дори вгълбено — стига тази дума да може да се употреби за една свиня. Лека ръка има това момче, каза си Татарина и зачака свинята му да почне да се угодява. Тя стъпваше все по-плавно, не тичаше стръвно подир кокошките, а и те не се плашеха тъй силно от нея, макар че избикаляха отдалече.

Подир месец животното наедря, стана трмаво, закръгли се, щроката падна от кожата му и тогава се разбра, че момчето от ветеринарната лечебница не е направило никаква операция въпреки гумената престилка, дълга до глезените, и че свинята е спрасна. Старата Татарка я огледа и потвърди, идваха други, опипваха я и също казаха, че е спрасна. „Божа работа! — каза тогава Татарина. — Нема да седна да си трепя сега стоката!“

През есента селцето изкарва свинете си в Керкезката гора да ядат дъбов желяд. Има едно място в тая гора, наречено Тръпките. Там земята се е огънала, има големи кръгли вдлъбнатини, човек ще помисли, че са стари положки на стари гигантски животни. Ако някой мине през обраслите с трева положки, ще усети под краката си тръпки, като че тия положки са живи и изтръпват при всяко докосване. Тъкмо поради тези тръпки селяните нарекли местността Тръпките. Един ден седем или осем селяни (с тях беше и Татарина) изкараха свинете за желяд в Тръпките. Желядът едва бе почнал да капе от дърветата.

Свинете се пръснаха да ровят из гората, а селяните насядаха край един листник на припек. Времето беше меко и слънчево, светли паяжини се носеха из въздуха. Иван Гаврилов разправяше, че паякът се носи из въздуха посредством вятъра и може да източа една нишка, дълга няколко километра. Татарина не вярваше нишката да е чак километри дълга; за да е километри, паякът трябва да е голям колкото каруца и да точи, да точи! Иван Гаврилов казваше, че не било необходимо да е колкото каруца, паякът просто си произвежда паяжината, затуй няма свършване. То било също като кокошката:

дворовете ни са пълни винаги с перушина, щото перушината на кокошката пада, обаче още ни една кокошка не е тръгнала гола.

— Как ще тръгне гола! — каза Татарина. — Кокошката се преоблича. Старата перушина пада и на нейно място никне нова. Кога кокошката се преоблича, тогава не снася яйца.

— Има голошиви кокошки — каза Сусо, — шиите им на тех все голи. Те пък не се преобличат.

— В природата всичко се сменя — разправяше Иван Гаврилов. — Дърветата сменят листата си, вълкът сменя косъма и прочие.

— А, прочие! — не се съгласи Сусо. — Мигар овцата си сменя вълната!

Той беше извънредно доволен, че постави натясно Иван Гаврилов.

— Верно, че овцата не сменя вълната — съгласи се неохотно Иван Гаврилов. Ако не я острижеш, ще пцовиса от жега.

Един папуняк се появи, покръжи над дърветата и кацна недалеч от мъжете. При кацането той разтвори широко гребена си, завъртя се, за да могат мъжете да видят колко е красив и надут, сетне си прибра гребена и почна да се разхожда между свинете. Папунякът много обича да ходи там, дето има свине. Понякога се качва и върху гърбовете на животните, пощи ги и животните го понасят с охота. След като се разходи, папунякът подскочи и се качи върху свинята на Татарина. Ту с едно, ту с друго око той продължи да оглежда мъжете и се поклащаше върху гърба на свинята.

— Иш, жено циганска! — извика Татарина.

Но папунякът не се помръдна. Татарина каза жено циганска, защото викаше на папуняка циганско петле поради неприятната миризма. Ако уловите циганско петле, ръцете ви миришат с дни. Та той искаше да прогони циганското петле, но то си стоеше невъзмутимо, като че забележката не се отнасяше за него. Татарина вече търсеше да замери с нещо циганското петле, но няма време, защото листникът, край който бяха насядали, изведнъж се преобърна нагоре с краката и вдигайки шум и прахоляци, пропадна в земята.

Мъжете наскочаха и видяха пред себе си да зее голяма дупка. Татарина извика: „Бре!“, и затърси с очи своята свиня.

Хубаво, че я потърси. Тя ровеше в един от полозите. Циганското петле продължаваше да стои невъзмутимо отгоре ѝ и гледаше

невъзмутимо Татарина. Пологът под свинята се размърда, сякаш бе жив, разтвори се и надавайки писъци, свинята полетя в разтворената яма. Циганското петле подхвъркна, постоя във въздуха, направи голяма дъга и кацна на земята. Татарина с големи скокове се спусна към ямата, отдолу се чуваше квиченето на свинята. Човекът тичаше бързо, но свинята, изглежда, се отдалечаваше още по-бързо, защото, когато пристигна там и се наведе от ръба на ямата, не се чуваше никакво квичене долу. Долу бе само мрак и само някоя откъртена и търкулната бучка произвеждаше лек шум, подобен, на шъткане. „Шшшшт!“ — казваше този лек шум.

Другите мъже идеха подир Татарина и питаха: „Кво стана? Кво стана?“ Папунякът изтича със ситни крачки, стигна и той до ръба на ямата, поизви глава и погледна с едно око към тъмнината на дъното. Един по един селяните се наредиха край ямата, разтворената паст ги гледаше мрачно отдолу. Циганското петле постъпваше от крак на крак и гледаше ту мъжете, ту ямата.

— Иш, мома жено! — извика Татарина.

Циганското петле подскочи, завъртя се над главите на хората и отново падна върху земята, разтваряйки широко гребена си. Изглеждаше сърдито: започна да се разхожда нервно наляво и надясно, без да прибира гребена си. Татарина хвърли камък подир него, циганското петле подскочи, но не хвъркна, а продължи да се разхожда нервно. Мъжете също почнаха да гонят петлето, размахваха си шапките, замеряха го и го псуваха, сякаш то бе виновно за случилото се. Птицата не издържа, отстъпи назад, подхвъркна и като криволичеше ниско над земята, се скри в Керкезката гора. Хората тръгнаха подир циганското петле да търсят стоката си, а Татарина забърза към селцето да донесе въже и петромаксова лампа.

Той се върна придружаван от Торлаците. Торлаците бяха иманяри, имаха петромаксова лампа, старият Торлак веднага почна да се разпорежда и пръв в ямата се спусна един от синовете му. Торлаците търсеха от години наред един прочут смок с бисер на челото, бяха преровили землището на селцето, но смокът все се изплъзваше от ръцете им. Може би ще го открият тук, в тази неочаквана дупка.

Изтеглиха обратно Торлака. Той каза, че никъде не се вижда краят на дупката. Някъде тя била отвесна, на други места вървяла полегато, можело да се върви по нея, на някои места пък била

нанагорна, та Торлака трябвало да се катери. Вероятно и свинята се е катерила и е тръгнала да търси края на дупката. Според Торлака свинята не била загинала; ако е загинала, нямало да може да се изкатери и той щял да я открие. Иван Гаврилов предположи, че това навярно са стари римски рудници, времето ги е покрито отгоре с тънък пласт земя, земята е обрасла с трева, но изглежда, че отдолу лека-полека се е обрушвала и е трябвало някаква тежест, за да се продъни. Тия именно тежести според него били свинята и листникът.

Обясненията не промениха положението, свинята я нямаше.

Седмици наред Татарина обикаляше съседните селища и подпитваше за своята свиня, защото е имало случай прасе да влезе в някоя дупка и подир седмица да излезе на няколко километра далече. Такива дупки има в белите варовикови хълмове от западната страна на селото. Там е пълно с подводни реки, проходи, пещери и пропадала. Старите хора помнят как там са влизали свине и са излизали в други землища. Изглежда, че свинята е много добър изследовател на подземните пещери. Обаче в съседните селища никой не бе забелязал Татаровата свиня.

Така пропадна Татаровата свиня, купена от свития човечец в градеца, дето все се вреше под зиморничавите биволици и завързваше виметата им, за да не измръзнат. С време дупката се запуши, но името ѝ остана — Татарова дупка.

Преди обаче дупката да се запуши, една вечер някой почука на стъклото на Татаровия прозорец.

— Кой е? — попита Татарина, защото съседите, като идват, минават под прозореца и почукват, за да видят дали Татарина си е в къщи.

Не се обади никой, а и стъпки не се чува. Татарина послуша, послуша и по едно време онзи пак почука отвън: Чук! Чук!

— Бе кво чукаш, влизай де! — извика Татарина.

Но пак нищо. Ни стъпки, ни глас.

— Ай да му се не види — каза Татарина и отиде да дръпне пердето да види кой чука на прозореца му.

Дръпна пердето, но не видя никакъв човек. Пусна пердето и щом го пусна, отвън пак почукаха, този път три пъти: Чук! Чук! Чук!

— А! — рече Татарина и отново вдигна пердето.

И тогава той съгледа в тъмното една птица, кацнала на перваза на прозореца. Чук! Чук! — почукваше птицата с човка по стъклото. Татарина разтвори бързо прозореца, птицата изписка и веднага пропадна в тъмнината. Човекът чу само едно отдалечаващо се: Фрррр... Циганското петле! — блесна мисъл в главата му. Мисълта изгасна бавно, овъгли се, но не се разсея, а заседна неподвижно.

Татарина ми е разказвал: Кога баща ми умря, туряме го на една сенарска ритла на двора да го къпем и да го облечем после. Идва чичо ми, той е най-старият от нашата фамилия, и носи бръснач. С бръснача чичо ще начене баща ми след изкъпването, та да не стане тенец. Ако умрял човек нещо го прескочи, плътта му и не може да се разложи, той вампирясва, става плътеник, или тенец, както викаме ние. Тенецът не отива, където отиват умрелите, ами остава да си живее тук на земята, нощем дои добитъка, сече дърва на дръвника, чисти кюнците на печката от сажди или изнася брашното и го разхвърля из двора. Той може кръв да пие. Заради цялата тая работа чичо носи бръснач и червен конец. Върза червения конец на зъба на баща ми и с бръснача го начена по голата пета. Начеване, то ще рече, разрязване; като му разрежеш петата, той и да оживее, кръвта му ще изтече през наченатото и пак ще умре и ще върви, където требе — където отиват всички умрели. Та той го начена по петата и щом го начена, зад нас нещо почна да пищи. Кога се обръщаме, гледаме, че зад нас в двора една птица се бие в земята и пищи. „Иш!“, викам на птицата, а чичо ми взе камък и я пропъди. Като се вдигна птицата, познах в нея циганското петле. „Циганското петле е“ — казвам на чичо. „Знам, казва ми чичо, то дебне, ако може да прехвъркне над умрелия и умрелият да стане тенец. Нали ходя да начевам с бръснача умрели, често го виждам да идва. Щом начена умрелия, почва да пищи и да се бие в земята...“ Но то не можа да прехвъркне над баща ми и човекът си отиде, където требе. Добре, ама аз си мисля, като стоеше то върху гърба на свинята ми и като прехвъркваше над ямата, когато тя пропадна, ако свинята е загинала, дали няма да стане тенец? Ако тя е станала тенец, ще почне да идва да рови в градината ми, ще влиза в кокошарника да пие кокоша кръв, ще разбие кочината. То е невидимо и от него спасение няма! Понякога се ослушвам нощем дали не ще скръцне вратница, няма ли да чуя свински копита, а сутрин ходя в градината да видя няма ли дири от зурла. Досега още не съм забелязал

да е ровено — ни в градината, ни около къщата или плевнята, — нито пък съм чул да скръцне нощем вратница. Щом свинята не се появи никъде, загинала е в ямата. Нейсе, но ако е станала тенец поради прехвъркването на циганското петле, някоя нощ може да се появи. Как да я отпъдя? Народът е изнамерил как да прогонва хора-тенци. Ако такъв тенец потропа на вратата ти, можеш да туриш сито над вратата. Той, щом види ситото, веднага почва да брои колко дупки има в него и като брои, все някъде ще сбърка, затова почва отначало. И така, докато петлите пропеят. И слънчогледова пита също може да се тури, за да брои. Тенецът много обича да брои. Ако пък е много тъмно и не вижда да брои, а продължава да напире на вратата, кажи му да иде в съседното село Живовци при Мустакерата. Мустакерата е рибар, наловил е риба от реката, цяла тепсия риба е изпекъл и бил заръчал тенецът да отиде при него на риба. Тенецът много обича печена риба и щом му кажеш, веднага тръгва за Мустакерата. Добре, ама за да стигне до Мустакерата, требе да мине през Керкезката гора, дето са вълците. Вълците го надушат, разкъсват го, макар и да е невидим, и тенецът се превръща веднага на пихтия. Свинята обаче не яде риба, няма как да я излъжеш да мине през Керкезката гора. Да ѝ казваш, че у Мустакерата има помия, няма да ти повярва; помия навсякъде има... Ето такива едни работи си мисля и не мога нищо да изнамеря. А и народът не е изнамерил. Да му таковам такованката на циганското петле, дето не можа да кацне на Сусовата свиня, ами на моята кацна!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.